

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO KAUNO LOPŠELYJE-DARŽELYJE „KODĖLČIUKAS” TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kauno lopšelio-darželio „Kodėlčiukas” (toliau–lopšelio-darželio) smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo lopšelyje-darželyje tvarka (toliau–tvarka) parengta vadovaujantis smurto ir patyčių prevencijos įgyvendinimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“.
2. Ši tvarka nustato lopšelio-darželio direktoriaus, auklėtojų, mokytojų, kitų lopšelio-darželio darbuotojų, vaiko gerovės komisijos, ugdytinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) veiklą, sukuriant sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką lopšelyje-darželyje.
3. Lopšelio-darželio direktorius, darbuotojai, ugdytiniai, jų tėvai vykdydami smurto ir patyčių prevenciją lopšelyje-darželyje vadovaujasi LR Švietimo įstatymo 56 straipsnio 17 punktu, LR Vaiko teisių pagrindų įstatymu (1996 m. kovo 14 d. Nr. I-1234), lopšelio-darželio nuostatais, darbo tvarkos taisyklėmis, ugdymo sutartimi, auklėtojų ir mokytojų pareigybės aprašymu, grupės auklėtojo veiklos aprašu, lopšelio-darželio direktoriaus įsakymais, šia tvarka ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais smurto ir patyčių prevenciją.
4. Tvarkos tikslas - siekiant ugdyti pozityvų ugdytinių elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, grupės, lopšelio-darželio, šeimos lygmeniu, siekiant užkirsti kelią smurtui ir patyčioms.
5. Tvarka remiasi šiais principais:
  - 5.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;
  - 5.2. kiekvienas lopšelio-darželio administracijos darbuotojas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, ugdytinis, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ar patyčias, turi reaguoti ir jį stabdyti;

5.3. darbuotojai veiksnių imasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ar patyčias amžiaus ir pareigų:

5.4. kiekvienas lopšelio-darželio bendruomenės narys geba tinkamai reaguoti patyčių situacijoje.

6. Tvarkoje vartojamos sąvokos:

6.1. **Patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

6.1.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.1.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.1.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.1.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.2. **Smurto ar patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis lopšelio-darželio bendruomenės narių (ugdytinių, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

6.3. **Smurto ar patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų smurto ar patyčių atveju, visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

6.4. **Smurto ar patyčių prevencijos ir intervencijos stebėsena** – patyčių situacijos lopšelyje-darželyje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II. SMURTO, PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi lopšelio-darželio veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėsena rūpinasi lopšelio-darželio direktorius, vaiko gerovės

komisijos nariai, socialinis pedagogas, psichologas, grupių auklėtojai arba kuratoriai, o ją vykdant dalyvauja visi lopšelio-darželio bendruomenės nariai.

8. Lopšelio-darželio direktorius yra atsakingas už šios tvarkos parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremtą smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, vykdymą ir pristatymą lopšelio-darželio bendruomenei.

9. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja direktoriaus paskirtas lopšelio-darželio vaiko gerovės komisijos pirmininkas, kuris kasmet:

9.1. inicijuoja lopšelio-darželio bendruomenės narių apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

9.2. atlieka lopšelio-darželio fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias analizę;

9.3. remdamasis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.5. teikia siūlymus lopšelio-darželio direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo lopšelyje-darželyje;

9.6. atlieka kitus lopšelio-darželio patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

10. Grupių auklėtojas kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja vaiko gerovės komisijos pirmininką apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus grupėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III. PATYČIŲ INTERVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

11. Visais įtariamų ir realių smurto bei patyčių atvejais kiekvienas lopšelio-darželio administracijos darbuotojas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas, ugdytinis reaguodamas:

12.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ar patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

12.3. jei asmeniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar lopšelio-darželio darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

12.4. informuoja grupės auklėtoją ar kuratorių apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, elektroninių patyčių atveju pateikia išsaugotus įrodymus;

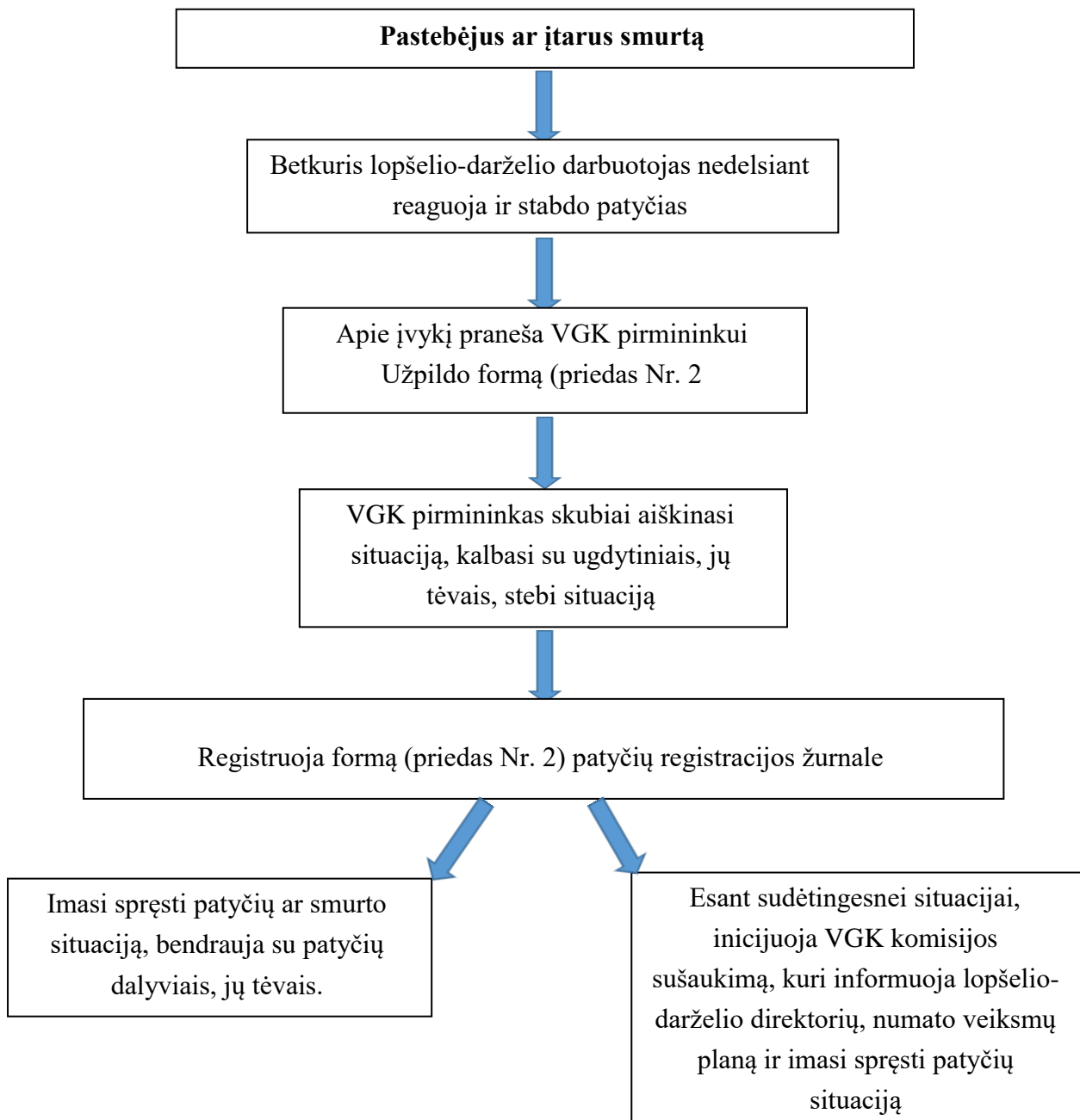
13. Grupės auklėtojas ar kuratorius, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, smurtą:
- 13.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių/smurto atvejis;
  - 13.2. pasitvirtinus patyčių atvejui, užpildo pranešimo apie patyčias formą (2 priedas), ją perduoda vaiko gerovės komisijos pirmininkui;
  - 13.3. toliau stebi situaciją, bendradarbiauja su vaiko gerovės komisijos pirmininku, psichologu, socialiniu pedagogu ir informuoja apie pokyčius.
14. Gavus informaciją apie patyčias/smurtą vaiko gerovės komisijos pirmininkas:
- 14.1. užpildytą formą registruoja patyčių registracijos žurnale (žurnalas laikomas vaiko gerovės pirmininko kabinete);
  - 14.2. imasi spręsti smurto ar patyčių situaciją;
  - 14.3. nedelsiant praneša lopšelio-darželio direktoriui, kuris priima sprendimą dėl švietimo pagalbos priemonių taikymo.
15. Ugdytiniui pasityčiojus iš administracijos darbuotojo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo gavęs informaciją, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, informuoja lopšelio-darželio direktorių, kuris priima sprendimą dėl poveikių taikymo.
16. Administracijos darbuotojui, pedagogui, pagalbos specialistui ar darbuotojui pasityčiojus iš vaiko, asmuo gavęs informaciją, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias informuoja lopšelio-darželio direktorių, kuris priima sprendimą dėl poveikio priemonių taikymo.
17. Visiems smurto ir patyčių dalyviams pagal individualius poreikius lopšelyje-darželyje teikiama psichologo, socialinio pedagogo ar auklėtojų, mokytojų pagalba.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Lopšelio-darželio darbuotojai, auklėtojai, mokytojai, pasirašytinai supažindinami su šia tvarka kiekvienų mokslo metų pirmąją savaitę.
19. Tėvai su šia tvarka supažindinami e-paštu ar žinute per Mūsų darželis dienyną (www.musudarzelis.lt). Tvarka primenama tėvų susirinkimo metu.
20. Tvarka skelbiama lopšelio-darželio internetinėje svetainėje.
-

KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „KODĖLČIUKAS” BENDRUOMENĖS

**REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS
PLANAS**

Įtariant patyčias, vienas svarbių elementų yra tokio elgesio pasikartojimas. Žymėti pastebėtus faktus, kitų perduotą informaciją apie patyčias svarbu dėl šio reiškinio atskleidimo kitiems asmenims – vaikų tėvams, pedagogams ar esant poreikiui kitiems specialistams. Taip pat dėl patyčių masto mažėjimo įvertinimo.

PRANEŠIMO APIE PATYČIAS FORMA

Pranešimo data

Ugdymo įstaigos pavadinimas **Kauno lopšelis-darželis „Kodėlčiukas”**

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, išpyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ Elektroninės: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).	
☐ Kiti pastebėjimai: (įrašyti)	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojimas?	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, <i>patyrusio patyčias</i> vardas, pavardė, amžius, grupė:	
Vaiko/ -ų, <i>kuris tyčiojosi</i> vardas, pavardė, amžius, grupė:	
Vaiko/-ų, <i>stebėjusio patyčias</i> vardas, pavardė, amžius, grupė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Lopšelio-darželio pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su: (pildo auklėtojai, mokytojai arba pagalbos mokiniui specialistai)

Vaiku patyrusiu patyčias:	
Vaiku, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais lopšelio-darželio darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	